

DN Københavns hørings svar til: "Strategi for bynatur i København."

Dette svar er sendt til Teknik- og Miljøforvaltningen, Byens udvikling, via mail til byensudvikling@tmf.kk.dk og lagt på Københavns kommunes høringsportal www.blivhoert.dk.

DN København har med interesse læst udkastet til København Kommunes strategi for bynatur. Vi hilser det meget velkomment, at kommunen har udarbejdet denne strategi og er meget glade for, at kommunen er bevidste om, hvor stor en værdi den bynære natur i København repræsenterer.

Vi vil i dette hørings svar starte med at komme med nogle overordnede betragtninger og efterfølgende gå i detaljen med det skrevne i "strategi for bynatur".

Vi er positive!

Til at starte med er det vigtigt for os at understrege, at DN København er meget positive overfor, at denne strategi er sendt i høring. Vi har været meget spændte på at læse den, og vores forventninger til strategien har været høje. Der er nogle elementer i strategien, som vi synes gør den stærk, og som adskiller den fra tidligere strategier om samme emne, som Københavns Kommune har vedtaget. Samtidig synes vi også, at der er nogle elementer i strategien, som gør, at Københavns kommune tidligere selv har haft højere ambitioner for det grønne i byen. Alt dette vil vi uddybe i dette hørings svar.

Fianseringen

Vi synes, det er ærgerligt, at det er beskrevet, at strategien ikke er fuldt finansieret. Og at finansieringen skal findes ved de årlige budgetforhandlinger. Vi frygter, at strategien bliver glemt af politikerne pga. dette, når de til budgetforhandlingerne også skal prioritere mange andre vigtige sager.

Det er DN Københavns erfaring, at når vi kommer frem til budgetforhandlingerne, prioriterer politikerne ikke naturen særlig højt i København. Og måske vil politikerne glemme at kigge i denne nye strategi op til budgetforhandlingerne for at få visionerne gennemført. Hvis der alligevel ikke er noget i strategien, der forpligtiger politisk eller økonomisk, frygter vi, at denne strategi ikke kommer til at rangere særligt højt i politikernes bevidsthed.

Tidligere strategier i København om samme emne:

Københavns Kommunes parkpolitik fra 2003 (vedhæftet som bilag).

På visse områder er Københavns kommunes parkpolitik mere ambitiøs på det grønnes vegne end det nuværende udkast til "Strategi for bynatur". Det synes vi er ærgerligt og mener det burde være omvendt. På side 18 og 19 i parkpolitikken står der følgende:

"...det betyder at der skal være lettilgængelige offentlige grønne områder til rådighed inden for en afstand af 400m fra boligen"

"En halv times motion om dagen i det fri fremmer folkesundheden, men hvis et grønt område ligger mere end 5 minutters gang fra boligen, udnytter man dem ikke længere dagligt"

Vi synes, det er beskæmmende at se, at i det nuværende udkast til *"strategi for bynatur"* er ambitionen, at hver københavnere skal bo højst 15 minutter fra et grønt område.

Det er noget af et tilbageslag i forhold til 2003.

Vi anbefaler, man hæver ambitionen igen og fastholder, at hver københavnere skal have et grønt område højst 5 minutters gang fra sin bolig.

Generelt synes vi, at Parkpolitikken indeholdt flere konkrete forslag til byens udformning end dette udkast til *"strategi for bynatur"*. Parkpolitikken var også mere vidtgående på naturens vegne, end *"strategi for bynatur"* er.

I Parkpolitikken indgår også ambitioner om at bevare de store gamle træer i København. Ligesom havnen er beskrevet som et vigtigt blå område, hvor man kan udvikle københavnernes adgang til naturen. Dette er ikke tilfældet i det nuværende udkast til *"strategi for bynatur"*.

Vi vil senere i dette høringssvar vende tilbage til både store træer og havnen. Dette er skrevet for at vise et eksempel på, hvor Københavns Kommunes ambitioner for det grønne område er på retræte.

Plads til Naturen - Strategi for Biologisk mangfoldighed, fra 2011 (vedhæftet som bilag)

Københavns Kommune vedtog i 2011 *"Plads til Naturen – Strategi for biologisk mangfoldighed"*.

Vi undrer os over, at *"Plads til naturen"* ikke nævnes med et ord i *"strategi for bynatur"*.

Kun indirekte nævnes den, nemlig på side 10, hvor man skriver, at *"Københavns kommune er forpligtiget til at i gang sætte en årlig indsats for de prioriterede arter"*.

Da de prioriterede arter fremgår i *"Plads til naturen"*, tager vi det som udtryk for, at *"Plads til naturen"* stadig vil spille en væsentlig rolle i Københavns Kommunes naturpleje og forvaltning af naturen? Vi synes dette bør præciseres i *"Strategi for bynatur"*.

"Plads til naturen" er på nogle andre områder også mere ambitiøs end den nye *"strategi for bynatur"*, som nu er sendt i høring. Og vi kan undre os over, at man allerede nu sender en ny strategi ud, som minder om *"Plads til naturen"* med nogle af de samme målsætninger, som endnu ikke er opfyldt, fra *"Plads til naturen"*.

Vi havde håbet, at den store forskel på de to strategier ville være, at den nye *"strategi for bynatur"* ville forpligte meget mere politisk end *"Plads til naturen"* har gjort. Det synes dog ikke at fremgå klart, at det er tilfældet?

"Plads til Naturen" er finansieret på samme måde som den nye strategi, nemlig ved at man skal forhandle sig frem til delelementer af strategien til de årlige budgetforhandlinger.

Vores erfaring siden 2011 har været, at der ikke er særlig mange politikere i København, der har brugt *"Plads til naturen"* til at rejse penge til de grønne områder ved de årlige budgetforhandlinger. Det håber vi selvfølgelig, at politikerne begynder på nu med den nye *"strategi for bynatur"*. Eller at man blot fra starten laver *"strategi for bynatur"* mere politisk forpligtigende med flere konkrete ambitioner på Københavns naturs vegne.

En anden væsentlig ting, vi havde håbet, der ville være en stor forskel fra *"Plads til Naturen"* til *"Strategien for bynatur"* var, at målsætningerne fra strategien for bynatur ville blive skrevet direkte ind i kommunalplanen. Og at man ville kunne finde målsætningerne i kommende lokalplaner.

Sådan at man ville blive nødt til at tage hensyn og stilling til naturen i stort set alle anlægssager i København. Vi savner en konkretisering af dette gerne i begyndelsen af *"strategi for bynatur"*.

Vi håber stadig, det er tilfældet, at *"Strategi for bynatur"* får et direkte ophæng til kommunalplanene. Vi synes dog ikke, dette fremgår tydeligt i det nuværende udkast til strategien for bynatur, og vi så gerne dette præciseret i begyndelsen af strategien.

Vi er klar over, at afsnittet *"bynatur i byudviklingen"* imødekommer en lille smule af dette. Det vender vi tilbage til.

Kommentarer til det skrevne i "Strategi for Bynatur".

Afsnit 1. Strategi 2015 – 2025, bynatur i København

Vi er meget glade for, at denne strategi skal beskytte alt natur i København og ikke kun den, der i dag er beskyttet via fredninger eller anden lovgivning.

Vi mener, det er meget vigtigt, at "strategi for bynatur" kommer til at omfatte hele Københavns kommune og ikke blot arealer, ejet af Københavns kommune.

Der henvises til, at der i 2009 blev lavet en politisk indstilling kaldet "Et grønt København", som skulle sikre, at de grønne rekreative områder i Kommunen ikke blev mindre i forhold til 2008.

Vi var dengang meget glade for den politiske indstilling, "Et grønt København".

Og vi mener, at styrken ved denne indstilling er ideen om "erstatningsgrønt". Altså, beslutningen om, at, hvis der forsvinder et grønt område, skal der laves et nyt grønt område i tilsvarende størrelse et andet sted i byen.

Dette princip fremgår ikke i udkastet af den nuværende strategi, hvilket vi synes er en fejl.

Især hvis det er meningen, at denne nye strategi skal erstatte "Et grønt København"?

Vi synes ikke, det fremgår klart, hvis "strategien for bynatur", skal erstatte "Et Grønt København". Det, håber vi, kan præciseres eller afvises.

Der henvises i øvrigt til, at man har forøget det grønne rekreative areal ved at etablere Mimers-parken. Det er ikke rigtigt, da Mimersparken ikke er et grønt område. Det er alene en rekreativ park.

Mimersparken blev netop etableret på en daværende grøn korridor (ifølge Københavns Kommunes plan om lommeparker fra 2009). Derfor har man ikke etableret flere grønne områder ved anlæggelse af Mimersparken men tværtimod fjernet et grønt område, eftersom en stor del af arealet er blevet asfalteret. Derfor mener vi, at man bør tage denne park ud af regnestykket for, hvor meget grønt areal der er skabt i byen siden 2008.

Princippet om erstatningsnatur er også særdeles vigtigt i denne nye strategi, da vi på den måde får sikret, at der vil blive genetableret et nyt grønt område, hvis dele af vores grønne parker evt. bliver lagt om til kunstgræs, cykelstier, klubhuse eller andre tekniske anlæg. Hvilket var hensigten med "Et grønt København".

Kommentar til side 6 -12.

Vi synes, det er rigtig godt, at strategien favner alle grønne områder i Københavns kommune. Både offentlige og private. Det er et af de punkter, der gør strategien stærk og vigtig!

Og vi synes derfor, det er rigtig dejligt, at det også er beskrevet, at Københavns Kommune vil motivere private og andre offentlige grundejere til at styrke deres grønne arealer.

Vi er også glade for, at I beskriver, at øget biodiversitet fremmer naturoplevelser. Det fremmer også forundring og glæde for os mennesker. Og vi hilser det velkomment, at der står beskrevet, at muligheden for at fremme biodiversitet altid skal indgå i afvejningen, når I udvikler og omdanner København.

Vi undrer os dog over, at kirkegårde, i skemaet på side 8, er fremhævet som områder med høj grad af naturindhold. På kirkegårde er der oftest et meget stort grusareal og arterne, der vokser her, er ofte ikke danske. Endvidere bliver der brugt pesticider på en del kirkegårde.

Kommentar til skemaet på side 16 – "Bynatur i kommunale grønne områder"

Som udgangspunkt billiger DN København alle de nedskrevne rubrikker. Vi hæfter os endvidere ved, at man vil øge naturplejen i København, hvilket vi er særlig glade for.

Der er dog 2 rubrikker, hvor vi mener, der er plads til forbedring:

"Indsatser for truede arter"

Denne rubrik lever ikke op til ambitionerne i "Plads til Naturen" eller Københavns Kommunes forpligtigelse i forhold til jeres samarbejde i "Green Cities". Der står nemlig skrevet, at I "*vil mindske tilbagegangen af truede arter*".

Det er vi som sådan glade for, men vi så gerne, I også fik formuleret ind, at I vil mindske tilbagegangen af biologisk mangfoldighed generelt.

I forhold til jeres samarbejde med "Green cities" har I som kommune forpligtiget jer til at mindske tilbagegangen af den biologiske mangfoldighed generelt i kommunen og ikke kun de arter, der er truet.

I jeres faktaboks på side 10 kan vi eksempelvis læse, at der de sidste par år er forsvundet 3 engfuglearter, markfirben og hugorm fra Amager Fælled.

Disse arter er ikke truet på landsplan, men I har stadig som kommune forpligtiget jer til, at den biologiske mangfoldighed ikke går tilbage inden for kommunens grænser. Derfor mener vi, I bør arbejde for, at disse arter genindfinder sig på Amager Fælled. Og vi foreslår derfor følgende formulering til rubrikken i stedetfor: "arbejde for at mindske tilbagegang af truede arter og biologisk mangfoldighed generelt".

Alternativt til vores foreslåede formulering kunne man lave en ekstra rubrik, der beskriver, at I arbejder for at mindske tilbagegangen af al biologisk mangfoldighed.

"Formidling og læring om bynatur"

Vi er rigtig glade for, at I har en indsats, der sætter fokus på naturformidling. Og det giver rigtig god mening for Teknik- og Miljøforvaltningen at øge samarbejdet med Børn og Ungeforvaltningen, der allerede har mange glimrende ansatte naturvejledere, som formidler til byens skolebørn.

Vi mener dog, det er vigtigt, at Teknik- og Miljøforvaltningen får deres eget budget til at formidle naturen i byen. Det er Teknik og Miljøforvaltningen, der får udarbejdet store rapporter om naturen i byen; der kortlægger flagermus; ålegræs i havnen; gønbrogede tudser i Nordhavnen og meget andet vigtig natur Det er Teknik- og Miljøforvaltningen, der lader døde træer stå I Utterslev Mose; lader langt græs vokse i parkerne og råder folk til ikke at fodre ænder i parkerne. Alt sammen for at forbedre naturen i København. Alt denne viden, arbejde og prioriteringer bør formidles ud til Københavnerne generelt. Ikke kun skolebørnene - Alle københavnerne. Og hvem vil være bedre til at formidle disse historier om naturen i København end Teknik og Miljøforvaltningen??

Hvis I beror jer på de dygtige naturvejledere i Børn og Ungeforvaltningen, risikerer vi, at de gode naturhistorier bliver nedprioriteret i en hverdag, hvor Børn- Ungeforvaltningen skal leve op til folkeskolens obligatoriske undervisning.

Derfor mener vi, at Teknik- og Miljøforvaltningen selv skal have et budget, der formidler de gode historier om Natur i København. Husk, at "Naturvejledning" blot er "målrettet kommunikation", der fortæller en bestemt slags historier. Vi tænker, at Københavns Kommune har et stort budget til kommunikation generelt? Måske kunne man herfra målrette nogle af pengene til at kommunikere naturens historier ud?

Kommentar til skemaet på side 20 – Bynatur i byudviklingen

Vi er meget positive over for dette afsnit og de beskrevne indsatser. I afsnittet virker det som om, at I arbejder i retning af, at den bynære natur bliver indarbejdet i kommunalplanen og andre lokalplaner. DET, mener vi, er vigtigt. Og hvis I indarbejder dette i den generelle byplanlægning så alle entreprenører og arkitekter i nær fremtid bliver helt bevidste om, at Københavns Kommune prioriterer naturen højt i ombygning af byen, så kommer det til at have stor effekt .

Vi har dog 2 ideer, der kan bidrage til, at afsnittet bliver endnu mere grønt.

På kommunale arealer er brug af pesticider ikke tilladt. Vi så gerne, at dette også blev kommunens politik i private byudviklingsområder. Det kunne fint skrives ind i dette afsnit.

Vi synes også, I bør definere, at når der etableres permanente hegn, sti-sluser, afskærmninger, blokader, chikaner mm, skal disse bygges så vidt muligt af naturmaterialer som f. eks. sten, træ, hæk, busk, pileflet mm. I modsætning til materialer som panserglas, beton, cement, stål og andre industrielle materialer har naturmaterialer det med at patinere bedre og bidrage

til byens rum med oplevelser og stemning ud over blot funktionalitet. Naturmaterialer er desuden tidløse og inviterer insekter, fugle og planteliv indenfor på en anden måde, end de ovennævnte mere industrielle materialer har det med at gøre

Når det er sagt, er vi dog meget begejstrede for alt det, I allerede har skrevet i dette afsnit. Vi håber derfor, at alle jeres målsætninger i dette afsnit vil blive nået, og at I prioriterer det højt at få dem implementeret.

Kommentar til skemaet på side 24 – Bynatur på kommunale arealer

Vi er meget begejstrede for jeres case med Amager Fælled skole. Det er en måde, hvorpå man reelt skaber nye grønne arealer i København, og ovenikøbet bliver skolegården offentligt tilgængeligt uden for skoletiden. Vi hilser det meget velkomment, hvis vi ser mere af den slags i fremtiden. Hvilket det jo ser ud til, vi gør, pga. jeres beskrevne indsatser i dette afsnit.

Vi har en kommentar til en af indsatserne – nemlig træplantninger. Vi savner nemlig, at der indgår en tekst om, at det er en målsætning at bevare de gamle træer. De træer, der allerede er store i dag. Vi skriver mere om træer sidst i dette høringssvar.

Vi mener også, der bør være en rubrik, der beskriver, at når der plantes ny beplantning på kommunale arealer, så skal det primært være danske hjemmehørende arter. Dette fremmer biodiversiteten. En rubrik, der beskriver dette, kunne også være at finde et andet sted i strategien, da vi mener, at Københavns Kommune bør fremme beplantning af hjemmehørende arter, både på kommunale, ikke-kommunale og private områder.

Kommentar til skemaet på side 28 – Bynatur på ikke kommunale områder.

Som udgangspunkt er hele skemaet fuld af gode målsætninger, som vi kun kan bakke op om.

Vi vil dog alligevel fokusere på et par punkter, vi synes mangler. I "strategi for bynatur" skrives der en del om private grundes betydning for bynaturen (side 12, 26, 28 mm). Det er vi glade for!

Dog har kommunen en politik med at tillade høje byggeprocenter på private grunde og medfølgende skure og garager.

Det betyder, at det grønne areal på private grunde bliver minimeret. Altså vil netop villakvarterer ikke længere bidrage til biodiversitet og mangfoldighed. Netop villakvarterer m.m. skal supplere parkerne med flora og dermed fødegrundlag, ynglemuligheder og levesteder for faunaen. Desuden kan det betyde grønne korridorer i byen, foruden grønne områder for borgerne af færdes i. Derfor anbefaler vi, at kommunen ændrer kurs i forhold til at tillade høje byggeprocenter. De høje byggeprocenter fører også til større områder med befæstede arealer, hvilket er i modstrid med skybrudsplanerne.

Endvidere har man nogle steder regler for hække frem for plankeværker. Dette vil vi også anbefale, I laver i lokalplanerne.

Vi savner endvidere en rubrik, der fortæller nærmere om jeres ambitioner om, at private byggherrer skal bygge huse og bygninger med grønne tage. Vi mener, der her bør være plads til at beskrive, at Københavns Kommune vil arbejde hen imod at stille krav om, at nybyggeri bør være med grønt tag.

Til slut, her i vores høringssvar, vil vi beskrive et par ting, som udkastet til "strategien for bynatur" ikke berører, men som vi mener bør indgå:

Træer

København mangler i den grad en bedre beskyttelse af de store gamle træer. Der bliver fældet alt for mange i disse år. Ikke kun private men også kommunale. Det er ikke nok at have en 1:1 politik, hvor man planter et nyt træ, hver gang man fælder et gammelt. Oftest er det, der bliver fældet, 50 – 100 år gammelt, hvorimod det, der bliver plantet, er helt ungt. Derfor kan værdien af det nye træ slet ikke stå mål med værdien af det gamle træ, der blev fældet.

Vi mener, at Københavns Kommune bør få formuleret en decideret træpolitik, som beskytter de gamle eksisterende træer.

Vi har fra DN Københavns side tidligere skrevet et notat, der beskriver, hvad vi ønsker os af en træpolitik (vedhæftet som bilag 3).

På baggrund af dette har Teknik- og Miljøforvaltningen tidligere defineret et udkast til en træpolitik (vedhæftet som bilag 4).

Vi så gerne, at dette blev skrevet ind i strategien for bynatur også.

Vi foreslår, at der kommer til at være et helt afsnit i "strategien for bynatur", som tager udgangspunkt i dette materiale, der kun handler om træer.

Havnen

Københavns havn er efter vores opfattelse et af byens største naturområder. Det strækker sig helt ud i det unikke Øresund. Derfor synes vi, det er en fejl, at naturen i havnen slet ikke nævnes med et ord i en strategi for bynatur i København. Vi ved, at Teknik- og Miljøforvaltningen har kortlagt alt ålegræs i havnen. Vi ved også, at Teknik- og Miljøforvaltningen holder øje med vandkvaliteten og endvidere registrerer, hvilke fisk der er i Københavns havn.

Der bør indskrives et afsnit, der beskriver, hvordan Københavns kommune vil prioritere indsatserne for den biologiske mangfoldighed i havnen i fremtiden.

Det kunne eksempelvis være ved at etablere kunstige stenrev eller på anden måde fremme havnens natur.

På vegne af Danmarks Naturfredningsforening i København
Formand, Louise Holst Hemmingsen.